

Nome Kommune

Porsgrunn, 25. september 2025

Høringsuttalelse – forslag til regulering og plassering av deponi knyttet til utvinning på Fensfeltet

1. Innledning

Herøya Industripark (HIP) takker for muligheten til å gi innspill til kommunens forslag om regulering og plassering av deponi relatert til forventet gruvedrift og prosessering av mineralske ressurser på Fensfeltet. Industrien i Grenland er en av Nord-Europas mest komplette industriklynger, med bred prosessindustri, infrastruktur og kompetansemiljøer som over flere tiår har vært vertskap for ny industri og teknologiutvikling.

2. Overordnet posisjon

- **Ressursen må i produksjon i Norge – på Fen.** Utløsning av verdiene i Fensfeltet er av nasjonal strategisk betydning. Råmaterialene her er kritiske for det grønne skiftet, og for å styrke europeisk og norsk forsyningssikkerhet, inkludert sikkerhets- og forsvarsindustrien.
- **Strategisk uavhengighet:** Vi kan ikke akseptere en videreføring av Kinas hegemoni i verdikjedene for kritiske mineraler. Norge og Europa må bygge robuste, transparente og bærekraftige verdikjeder hjemme, med Fen som en nøkkelressurs.
- **Helhetlig verdikjede i Grenland:** Fensfeltets geografiske nærhet til industrien i Grenland – med HIP som nav for prosessindustri, havn, kraft, kjølevann og kompetanse – gir en unik mulighet til å etablere en sammenhengende verdikjede fra mineral til material.

3. Prinsipper for deponiløsning – hva vi mener kommuneplanen må sikre

Uten å gå inn i en lokaliseringsdebatt, vil vi understreke at valget av område og planbestemmelser bør innrettes for å støtte beste samlede samfunns- og miljøløsning:

1. **Industriell attraktivitet som premiss:** Planen bør eksplisitt vekte industriell attraktivitet og verdikjedesynergier. Det betyr nærhet til prosesskapasitet, energi- og vanninfrastruktur, logistikk (vei, bane, havn) og kompetansemiljøer. Dette er avgjørende for å realisere investeringer og bidra til langsiktig industriell omstilling.
2. **Minimere deponibehovet gjennom prosess og sirkularitet:** Planen bør stimulere til prosessløsninger og materialgjenvinning som reduserer deponivolum vesentlig (f.eks. høyere utbytte, separasjon av fraksjoner, dokumentert gjenbruk av inert materiale).

3. **Klimafotavtrykk og transport:** Krav om vurdering av totale utslipp i verdikjeden, inkl. transportdistanser mellom uttak, prosessering og eventuell deponering. Nærhet til klyngen reduserer transport og bidrar til lavere klimafotavtrykk.
4. **Beste tilgjengelige teknikker (BAT) og etterdrift:** Deponiløsning skal baseres på BAT, med robuste systemer for vannhåndtering, overvåking, barrierefunksjoner og langsiktig etterdrift finansiert og planlagt fra dag én.
5. **Samfunnsøkonomisk helhet:** Planen bør kreve at alternativene vurderes gjennom samfunnsøkonomisk analyse som favner verdiskaping, arbeidsplasser, eksportinntekter, forsyningssikkerhet og eksternaliteter (klima/natur).

4. Hvorfor industriell samhandling i Grenland er nøkkelen

- **Verdikjedesynergier:** Samling av uttak, prosessering og videre materialforedling i et sammenkoblet industrielt økosystem gir dokumentert bedre kapasitetsutnyttelse, lavere enhetskostnader og høyere ressursutnyttelse.
- **Infrastruktur- og kompetanseplattform:** Grenland besitter kraftsystem, kjølevann, havn og leverandørindustri som reduserer behovet for nye inngrep, og dermed reduserer samlet miljøbelastning.
- **Ringvirkninger for regionen:** En helhetlig løsning vil skape arbeidsplasser og kompetanseutvikling i både Nome og Grenland, styrke kommunenes skattebase og øke attraktiviteten for ny grønn industri i regionen.

6. Avslutning

HIP støtter at Fensfeltets ressurser snarest mulig bringes i bærekraftig produksjon i Norge. Vi ber om at kommuneplanen og tilhørende reguleringer utformes slik at industriell attraktivitet og verdikjedesamhandling i Grenland gis tydelig betydning ved valg av deponiløsning. Slik kan vi både redusere deponibehovet, sikre lavere klimafotavtrykk, og utløse varige ringvirkninger for Nome og hele regionen – samtidig som Norge og Europa styrker sin strategiske uavhengighet i kritiske materialer.

Med vennlig hilsen

Sverre Gotaas (s)

Adm.Dir.

Herøya Industripark AS